

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDAȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

Aradul românesc 57:43.

Am promis la timpul său că după defășurarea alegerii municipale în orașul Arad să legăm și comentarii de rezultatul te ni-l va aduce ziua de 14 Martie a. c.

După un deceniu de regim românesc, avem rara bucurie de a constata că orașul Arad este pe cale de românizare. Raportul de forță stabilit prin rigiditatea cifrelor din ziua de 14 cor. între elementul românesc și maghiar, în acest oraș de frontieră, nu mai poate fi contestat de nimeni. Elementul românesc tinde spre o supremație numerică neașteptată de repede ceace confirmă constatările noastre atât de discutate de maghiari că orașul Arad, n'a fost nici odată unguresc și dacă a fost vrodată, se datorește unui proces de artificială maghiarizare, în cursul timpului de acum 60 ani și până la izbucnirea războiului mondial, prin împământirea elementului de funcționari, comercianți și industriași maghiari sau prin o maghiarizare forțată a unei părți din elementul românesc.

Orașul Arad regăsindu-se în alvia mersului său normal și firesc de dezvoltare, după război și deci după Unire, în cadrul țării românești, își recapătă progresiv în fațșarea sa românească de altădată.

Elementul românesc indigen din suburbiile Aradului și-a recăpătat forța sa hotărâtoare asupra sortii orașului și anexarea comunelor învecinate, cum este Miălaca și Bujacul accelerează deservășirea romanizării definitive. Încontestabil că la realizarea acestei onere naționale este nevoie de toți oamenii de bine din societatea românească a Aradului indiferent de partidele politice din cari ar face parte.

Un început norocos a fost colaborarea partidelor românești la alegerea Consiliului orașului. Obiectiv privind hestunea inițiativa este a dlui Prefect dr. Marșieu care în primul rând a pus problema necesității unei continuități administrative a Aradului pentru ca și astfel să se usureze înfăptuirea ideii care a înolțit acum, după atâtea lupte pătimașe dintre partide. Că s'a putut întemeia în definitiv o colaborare, trebuie să reunoaștem și meritul dlui M. Mărcuș președintele organizației liberale și celorlalți bărbați politici cari s'au învrednicit să adereze la apropierea elementului românesc.

S'a constatat în această alegere orășănească că Aradul tinde spre românizare. Raportul de forță dintre noi și elementul maghiar se cristalizează prin cele două cifre cari stau față în față.

Dar, dacă indicele supremației românești este real și fără nici un amestec cu elementul străin — cum s'a dovedit în alegeri, — suntem în drept a contesta realitatea calculului elementului maghiar. Cifra de 43 la sută obținut de partidul maghiar de sigur că nu este real, pentru că cuprinde și elemente cari n'au nimic comun cu originea maghiară. Coeziunea elementelor minoritare față de elementul român este încontestabil un indiciu semnificativ dar nu un pericol pentru că ea nu contribuie cu nimic la forța elementului străin. S'a învederat în alegerea recentă că elementul maghiar este animat de tradiție iar evreii și alte naționalități nici azi nu prezintă semne de asimilare. Ceace a surprins este că până și comuniștii au devenit naționaliști maghiari, îndată ce elementul român a început să și manifesteze forța. — Cu toate astea, Românii din Arad au învins forțele opuse și au probat existența unei pulsații românești care se dezvoltă progresiv, — fără nici o măsură artificială, identică cu cea de sub regimul maghiar.

Rezultatul dela Arad poate servi exemplu și celorlalte orașe din Ardeal și dacă avem în vedere că orașul nostru este la frontiera de Vest a României și că a fost cel din urmă oraș care a fost luat în stăpânire de autoritățile românești, putem afirma cu tărie că este singurul oraș din Ardeal care a putut înfăptui cel dintâi o unitate românească și grație ei să culeagă roadele unei victorii în alegerea consiliului municipal.

Alegere de paroh în Arad. Duminică, la 23 cor. va fi la Arad alegerea parohului în locul decedatului părinte Alexiu Popovici, Candidat la această parohie este părintele Florea Codrean care de 7 ani servește biserica. Membri adunării parohiale sunt rugați să ia parte la actul alegerii.

„Citiți și răspândiți
„Românul“

Apelul dlui E. Hațeganu către voinici

Spicuim din ziarul „Foaia Voinicilor“ următorul apel, plin cu învățăminte pentru voinici.

V am văzut pășind în rânduri închiegate, cântând cântece naționale, mândri și voinici sub steagul tricolor. Mândri se uită bătrânii satului la voi, fiindcă în Voi trăiește satul, în voi trăiește patria.

Voi sunteți holda verde ce răsare din grâu curat — după o ploaie caldă de primăvară, dinfăcătoare ca o privire dulce de mamă.

Să știți, că Voi sunteți mlădița aluită care trebuie să dea fructe mai bune decât buturuga bătută de vremea și de vijelii.

Privirea țării se îndreaptă către voi, cetățeni conștii ai zilelor de mâine.

Voi nu veți mai sta cu căciula în mâini și cu spinare încovoiată în fața oricui — adus de vânt, ci drept privind în față pe om, dacă este om și disprețuind fără delegea și pe cei răii și păcătoși. Vrem să vă îndemnăm la bine, căci bun este sufletul vostru.

Vrem să Vă întărim, ca să puteți să Vă spuneți gândul limpede și respicat.

Curajul este virtutea voinicului. Acest curaj vrem să-l cultivăm în sufletele voastre, arătându Vă și îndemnându Vă să fiți drepti curajoși — totdeauna și între orice împrejurări.

Vrem să sădim în sufletele voastre cinstite, voinicești — frățietatea, care e o putere de neinvins.

Din frățietate izvăresc lucrurile mari, căci unde-ș doi puterea crește și dușmanul nu sporește . . .

Cel mai mare inamic al nostru este — neînțelegerea, care n'are ce căuta în rândurile voinicilor și care trebuie stărpită, ca și buruiana din holdă.

Cinstiți-Vă, întăriți-Vă, înțelegeți-Vă și veți fi tari și patria noastră puternică. Și va răsări soarele și pentru neamul nostru oropsit.

Emil Hațeganu.

Noul consiliu municipal al orașului Arad

În urma alegerii din 14 Martie a. c. Consiliul comunal al orașului nostru se compune din următorii membrii a leși:

Alexandru Vlad, dr. Ioan Ursu, dr. Cornel Luțai, dr. Ioan Rebu, dr. Iulian Borneas, dr. Vicaș Iuliu, dr. Boțioc Alexa, Olariu Iustin, Stana Teodor, Tatu Ioan, dr. Velici Emil, dr. Müller Vendel, Nicolae Păușești, dr. Singer Eugen, dr. Raicu Aurel, Constantinescu Alexandru, Bran Ștefan, Consuela Lauger, dr. Barabas Bela, dr. Paretz Bela, dr. Velcov Geza, Zima Tiberiu Reinhard Iuliu, Rozenberg Arthur, dr. Nagy Alexandru, dr. Széll Ludovic, Juhász G., Kerpel Izidor, dr. Löcs R. Blaskovits Șt., Bércy L. și Lantos Max.

Afară de aceștia mai intră în consiliu ca membri de drept cu vot deliberativ, următorii:

Dr. Teodor Botiș reprezentant al învățământului superior, med, Terentie Olar, inv. Dtrie Popopici, prot. ort. Traian Vățian, prot. gr. cat. Popa Iosif, preot cat. dr. Lakatos Otto, dr. Iustin Marșieu președ. Camerei de Agric., Alex. Vlad, președ. Camerei de Comerț și Cristea Niculescu.

Au fost aleși prin urmare:

16 români,
16 minoritari, —

din cari:

8 național-țărăniști
6 liberali
1 reprezentant al corporațiunii Comerc.
1 doamnă

1 sionist
1 german
14 maghiari,

total: 32 membri.

Din membrii de drept 8 sunt români și unul (dr. Lakatos Otto) minoritar.

Compoziția întregului Consiliu orașului Arad inclusiv și membri de drept se prezintă deci astfel:

24 români
17 minoritari

41 membrii în total cu vot deliberativ.

Am ținut să arătăm în adevărata și oglindă situația de fapt a rezultatului alegerii pentru a desmăști tendințioasele relatări ale presei minoritare care vrea să inducă în eroare opinia publică, prin afirmațiuni neadevărate, astfel redade ca și cum românismul la Arad ar fi suferit o înfrângere. Obiectiv privind datele aci redade ele putem susține cu toată tăria că orașul nostru este pe calea romanizării ceace putem mulțumi actualilor conducători cari în interesul orașului nostru și al neamului au înfăptuit pacea între partide.

Alegere de primar la Dud. Aflăm cu bucurie că la alegerea de primar în comuna Dud, a fost ales primar cu majoritate zdrobitoare de voturi d. Handrea Simion, membru al partidului național-țărănesc și stegarul cercului de voinici.

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 500.—510.—	per 100. kg.
Orz	290.—300.—	„ „ „
Ovăș	300.—310.—	„ „ „
Porămb	260.—280.—	„ „ „

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 15—25000.—
„ „ boi	15—20000.—
„ „ porci	2—4500.—
Vacă	6—9000.—

Târguri pentru animale de reproducție aranjate de Cameră pe plase

Cu anul 1930. am introdus un nou sistem în privința aranjării târgurilor pentru animale de reproducție, întrucât în loc să concentrăm toate animalele la Arad; cum am făcut până acum, am aranjat târgușoarele de tauri și alte animale de reproducție pe plase.

După cum s'a văzut și din publicațiunea noastră No. 706. din 25. Februarie a. c. aceste târgușoare au fost fixate după cum urmează:

Pentru data de 6 Martie	Joi la Cermeiu pt. tauri Simenthaler.
„ „ „ 7 „	Podolici și vieri Mangalița.
„ „ „ 8 „	Buteni pentru tauri Simenthaler.
„ „ „ 10 „	Pâncota „ „ „
„ „ „ 11 „	Bârzava „ „ „
„ „ „ 12 „	Chișineu „ „ „
„ „ „ 13 „	și Podolici
„ „ „ 12 „	Aradul nou „ „ „
„ „ „ 13 „	Pecica „ „ „

Rezultatul a fost foarte frumos întrucât după materialul ce a fost adus înaintea Comisiunii putem afirma fără rezervă că agricultorii noștri crescători dau și de prezent o deosebită atențiune și creșterii de animale, o latură atât de importantă pentru viața noastră agricolă.

Tabloul relativ la taurii clasificați se prezintă după cum urmează:

	Prezențați.	Clasificați.	Vânduți.	Premiați.	Diplomați.
Cermeiu	42	28	19	6	6
Buteni	10	6	4	6	6
Pâncota	15	11	7	4	4
Bârzava	10	3	3	1	1
Chișineu	30	20	8	6	6
Aradul Nou	30	23	21	7	7
Pecica	28	21	16	8	8
Total	165	112	78	38	38

Au mai fost expuși și câțiva armăsari și un număr de vieri cari parte s'au vândut și parte sunt în petrare pentru vânzare.

În total deci au fost expuși 165. tauri, din care s'au clasificat de bun 112. Din aceștia au fost vânduți pe loc 78. cap. Premiați au fost următorii crescători:

Teodor Pârv	Apateu
Petru Mang	Apateu
Petru Tulcan	Apateu
Ioan Vlăduț	Mișca
Florea Moț	Apateu
Pavel Lung	Mișca
Pătrucan Indreica	Buteni
Gurban Petru	Buteni
Braiți Ioan	Buteni
Ardelean Gheorghe	„
Ruja Ioan	„
Robinek Colman	Cil
Gheorghe Tatulea	Cuvin
Ioan Ciocandor	Gâlșă
Florea Strajici	Sâmbăteni
Pintean Stefan	Mâșca
Stefan Horvath	Halaliș
Gheorghe Buzgău	Nădab
Ioan Morar	Sintea Mare
Todor Barbura	Mișca
George Hărățu	Pilul-Mare
George Cristea	Giula Vârșand
Mitru Ordean	Grâniceri
Mateiu Balogh	Rovine
Antoni Dörner	Glogovaț
Iosif Klep	Schöndorf
Nicolae Bangert	Guttenbrun
Adam Vormitag	Glogovaț
Antoni Herz	Schöndorf
Sis Petur	Cuvin
Venzel Dusek	Peregul Mare
Hampel Alex.	Peregul Mare
Sigmeth Ioan	Peregul Mare
Romulus Puta	Pecica
Iosif Borsos	Rovine
Gligor Sigmeth	Peregul Mare
Stefan Hegyes	Rovine
Rudolf Berar	Peregul Mare

în total 38, în valoare de Lei 18.200.

Acelea comune cari nu au putut face cumpărăriile necesare la târgurile din județul nostru și cari au voit să aducă pentru improspătarea sângelui animale din alte regiuni au cercetat și expoziția ce a fost aranjată în Grabați de unde au cumpărat în total 10, tauri de primul rang.

Tot asemenea au intenționat — la indemnul Camerei — unele comune de prin „Luncă să importeze tot pentru improspătarea sângelui tauri din Ungaria. Delegații acestor comune au fost trimiși la Mezöheges la Domeniul Coroanei pentru a cerceta materialul ce ne era oferit.

La prezentarea delegațiilor au fost avizați spre surprindere că numai pot preda animalele din cauza că partea cea mai aleasă o duce la Budapesta la expăziție. De altcum spre mândria noastră putem afirma cu conștiința de tot liniștită că după spusele delegațiilor toți taurii dela Domeniu care este vestit în progresele ce a realizat pe terenul creșterii de animale, a avut material mai slab decât al nostru ce am putut vedea pe la crescătorii de prin județ.

La aceste târguri aranjate de Cameră au avut ocaziune toate comunele și posesoratele să-și aleagă animalele de cari au lipsă pentru reproducție, întrucât după cum vedem întradevăr a fost adus material în deajuns. Acele

primării comunale sau posesoratele cari nu au avut bani în deajuns pentru cumpărare, am primit anumite ajutoare dela Cameră, cari nu mai trebuie replătite. Suma respective procentualitatea acestora a fost fixată de către Comitetul de Direcțiune din caz în caz după situația financiară a autorității respective mai redus sau mai majorată.

Toate sumele au fost votate pe baza unei cereri prealabile, acompaniată de extrasul de proces verbal ce s'a dresat cu ocaziunea hotărârii ce a adus Comitetul în chestiune.

Diracțiunea Camerei

Selecțiunea porumbului

Cu voie sau fără voie din punct de vedere al exportului am ajuns sau suntem aproape și ajungem la monocultură (cultura unui singur fel de cereale).

Porumbul este singura plantă agricolă ce ne-a mai rămas în cultură, pentru export așa cel puțin ar reeși din situația agricolă-economică de azi, nu degeaba americanii zic că „Corn is King“ (porumbul este rege).

Nu trebuie însă să ne dăm învinși, solul și clima noastră produce grâu cu gluten mult și astfel de grâu e cerut pe piața străină, trebuie numai să-l selecționăm, să-l cultivăm cum trebuie și să-i facem reclama științifică la fel ca americanii canadieni, argentinienii și australienii, dar despre aceasta vom vorbi altă dată acum să vorbim de porumb.

Mai întâi ca să se știe, noi cultivăm prea multe varietăți de porumb și că aproape mai în fiecare an importăm varietăți noi din străinătate, în schimb însă nu selecționăm nici una. Rezultatul se vede: porumb corcit, degenerat, vegetație lungă, producție mică, marfă neuniformă, depreciață și și pelagră berechet.

Programul nostru ar fi să rămânem numai la varietățile noastre, am putea zice autohtone și anume: porumbul românesc pentru Banat, Transilvania, Oltenia, Muntenia și Dobrogea, porumb moldovenesc pentru regiunea dintre Siret și Prut și parte din Basarabia, porumb portocale și cinguantin pentru regiunea die dreapta Siretului și de partea din Basarabia, porumbul Scornonic pentru regiunea subalpină (dealuri).

Din nenorocire porumbul din te de cal, s'a răspândit mai pe tot cuprinsul țării și a corcit toate celelalte varietăți de porumb.

Ar fi de dorit ca acest porumb — dacă nu se scoate din cultură să i-se reducă atunci aria de cultură numai în regiunea de șes a Munteniei.

Toate aceste varietăți dacă sunt bine selecționate și cultivate în fiecare regiune și în fiecare an, atunci ele se pot recolta cel mai târziu la începutul

lunei Septembrie, deci goana după porumburi străine timpurii nu-și mai are locul, mai ales când am putea avea porumbul portocaliu, cinguantin și moldovenesc, gata de recoltat după 15 August. Nu goană după varietăți străine timpurii, ci selecțiunea varietăților noastre pentru maturitate potrivită și producție mare, asta-i ce ne trebuie.

La fermele Statului prin selecțiune și culuri îngrijite s'a ajuns ca porumburie locale să se coacă cu două săptămâni înaintea celor neselecționate.

Selecțiunea porumbului constă în alegerea știuleților de semănță, conservarea lor și încercarea puterii lor de încolțire.

Știuleții de semănță se a leg din lan la sfârșitul lui August sau începutul lui Septembrie numai dela firmele cele mai sănătoase mai productive și cu știuleții copti perfect la aceasta dată. Acești știuleți trebuie să fie mai mari, tari, cu rânduri de boabe drepte și cu boabele toate de aceeași culoare și necorcită.

Știuleții aceștia de semănță trebuie bine uscați și conservați în magazii sau poduri nu sub strașini sau afară căci pot degera.

Încercarea puterii de încolțire a știuleților de semănță se face spre primăvară astfel: se dă câte un număr fiecărui știulete începând dela 1 în sus: numărul se scrie pe un petecut de hârtie și cu o țintă se înfige în cotorul știulețului. Din fiecare știulete numerotat se scoate cu o sulă șase boabe: două în mijloc, două dintracotor și două dispre vârf, aceste boabe se pun la încolțit pe pânză sau într-o cutie cu rumegătură de ferestruu.

Toți știuleții ale căror boabe au germinat rău sau au muzezit se îndepărtează dela semănță.

Știuleților rămași buni de semănță lise curăță boabele dela vârf și dela cotor și apoi se bat împreună și ceea ce se obține este semănță bună, sănătoasă și productivă. Cam dela 40 știuleți se obține semănță necesară pe un hectar.

Dacă fiecare cultivator ar face această selecțiune în fiecare an, s'ar mări producțiunea cu 20 la sută cum s'a mărit în America și dacă fiecare cultivator ar mai lucra pământul și porumbul cum trebuie, adevărat cu arături de toamnă și cu prașeli la suprafață mai multe, atunci cu siguranță că producțiunea s'ar dubla în 3 ani și n'ar mai fi nevoie să importăm și să cultivăm porumbul Pieilor Roșii din tribul Hopi din regiunile extra-secetoase din Statele Texas și Arizona, cum s'a făcut în ultimii ani.

Adică noi suntem în stare să ne producem varietățile noastre de porumb?

Nu putem face și noi cel puțin atât cât a făcut tribul semi-sălbatec Hopi din America?

Ar trebui se ne roșescă și nouă obrazul căci ne-au întrecut pieile Roșii cu munca și cu priceperea lor.

Dr. D. Adronescu
din ziarul „Agraru“.

Rezultatul alegerii Consiliilor municipale din Ardeal.

Directoratul IV Cluj

Cluj.

Guvernul 6.770
Blocul românesc 2,435
Lista Simon 1.347
Lista comunistă 533
Anulate 90
S'au găsit buletine false. E probabil alegerea va fi contestată

T. G. Mureș.

Votanți 5652.
Comuniștii 1502.
Guvernul cu maghiarii 2.662.
Bloc cetățen, și socialiștii 1.161.
Liberarii 252.

Satu Mare.

Inscriși 13.311.
Exprimate 8.752.
Guvernul 4.138
Liberalii 427,
Lupiștii 493.
Socialiștii 3.334.

Sibiu.

Naț. țăr. cu minoritarii 7.043
Liberalii 928.
Diz. naț. țăr. 208.
Anulate 150.
Lista guvernamentală săsască aluat
te locurile.

Brașov.

Inscriși 17.308.
Votanți 9.950.
Anulate 193
Guvernul 7.888.
Liberali-averescani 1.045,
Socialiști 792.
Guvernul a luat toate locurile.

Odorhei.

Inscriși 2.351.
Votanți 1.830,

Anulate 23.
Guvernul 561.
Maghiarii 1.246
Guvernul ia numai cincimea.

Directoratul VII Timișoara

Timișoara.

Inscriși 20.608.
Votanți 14.649.
Anulate 259.
Guvernul 7.622.
Comuniștii 3.558.
Independenții 1.593.
Bloc românesc 1.406.

Oradea.

Inscriși 18.858
Votanți 10.005.
Anulate 562.
Nule 25
Guvern 5.934.
Liberali 1.120.
Comuniști 2.389.

Rezultatul din capitală.

Votați 44.281.
Naț.-țărăniști 19.887.
Liberalii 15.195.
Averescu-Lupu 4.613
Dr. Gheorghian 305.
Social democrați 2.909.
Fără semn 925.
Comuniștii 422.
Evrei 193.

Se alege 46 Țărăniști și 34 de Liberali.

Cifrele aceștea nu sunt încă definitive.

Rezultatul alegerii municipale pe întreaga țară.

La Ministerul de Interne s'au încheiat lucrările necesare de totalizare a tuturor rezultatelor electorale în ce

privește recente alegeri comunale. Conform acestor rezultate în recente alegeri comunale, guvernul a obținut o strălucită biruință pe toată linia. Pentru a informa mai bine publicul nostru cititor, dăm mai la vale rezultatul acestor alegeri pe partide:

Listele guvernamentale: 58,7%
Liberalii 31,6%
Averescanii, 1,4%
Lupiștii 1,7%
Socialiștii 5,8%
Maghiarii 1,5%

Listele cetățenești, cuziști, jorghiști, etc., fiecare câte 0,6—0,9%.

† Maria Barzu.

După o lungă și grea suferință, la 18 cor. a încetat din viață Maria Barzu născ. Dehelean, soția vrednicului dascăl român Iulian Barzu din Micalaca (Arad). Defuncta a decedat în vârstă de 52 ani și în al 35-lea an de fericită casnicie lăsând în urmă-i o familie numeroasă. Moartea Mariei Barzu a pricinuit o adăucă mahnire care a fost împărtășită de întreaga societate românească din Arad, defuncta având rarele calități de mamă iubitoare, soție de votată și bună româncă. În mormântarea a avut loc la 20 cor. în cimitirul „Eternitatea” din Arad în fața unei asistențe numeroase.

Cu acest prilej dureros transmitem familiei îndoliate, dlui învățător Barzu, dsoarelor Hortensia și Lucia Barzu și prietenului nostru Ionel, avocat în Cluj, sincerele și respectuoasele noastre condoleanțe, Red.

Teatrale.

Vestul Românesc la Arad.

Turneele periodice a tinerului teatru din Oradea, urmează regulat, dar publicul nostru nu le apreciază cum tre-

bue. Și aceasta fără motiv. Ultimele bucăți dramatice, „Jos masca!” și „Geozie” jucate Sâmbătă și Duminică seara, cu sala aproape goală, ar fi putut mulțumi și pe cel mai exigent în materie. Meritul pentru succesul spectacolelor revine întreg ansamblului, în frunte cu dl Tibor directorul scenei.

Concertul elevilor trei Irina Fetter.

Duminecă 16 crt. a avut loc concertul elevilor trei Irina Fetter în Casa Culturală a Minorităților, Dsa Irina Fetter este bine cunoscută publicului arădan. Dra apare pretutindeni, la festivaluri, la serbări de binefacere și nu refuză niciodată să acorde prețiosul său, concurs. Pe lângă că este o apreciată cântăreață, concertul de Duminecă a marcat-o ca pe o desăvârșită pedagogă de canto. Elevii dsale, în mare parte eleve, au dat dovadă, nu numai de bogate surse vocale, dar s'au remarcat prin superioara școală a profesoarei lor.

Dintre elevele începătoare trebuie remarcăm în primul rând pe Dra Smarandita Pop, care dispune de un soprano dulce, miădios și mult promițător. Ariile sale românești i-au asigurat un desăvârșit succes.

Asemenea s'a remarcat dra Manca Szász, Dra Unterveger și Dra Bokó.

Intre elevele mai vechi dna Geller Ludovica dă impresia unei adevărate artiste. Dra E. Farsang, Dra Vărfalvy.

Dintre bărbați s'a remarcat tânărul Anton Fischer, care dispune de un bas bariton, plin și puternic, D. D. Berkovics, este un bun tenor. Considera însă auditorul prea îngăduitor.

Dra Fetter desvultă o admirabilă activitate artistică în orașul nostru. Recunoștințele noastre pe care i le prezentăm, le merită. Dr. Daled.

Politica în școală.

(Urmare)

de I. Cădariu.

III.

Al doilea asalt al lui N. Cristea era dreptat spre scaunul de revizor al d. Arad. Și atunci, — împănăt cu jul de „președinte” al Asociației învățătorilor obținut prin mijloacele pe și le-am arătat, — iată-l pe eroul nostru mirosind în dreapta și'n stânga, ecând prin toate partidele politice crește „din convingere”... și apoi coborând din casă în casă spre a cersă pâlături pe un memoriu, chipurile, pentru numirea sa ca revizor școlar în rad! Este adevărat că în multe locuri i au trântit ușa în nas. Cum însă asul lui este foarte rezistent, omul și a pierdut cumpătul. Ceea ce nu a reușit într'un loc, a încercat în altul, până când a dat peste anumiți mernici ai zilei, cari aveau motive l-i ajute în satisfacerea poftelor sale e parvenire. Dând mereu târcoale în rul acestor puternici și îmbălându-i l lingușirile lui, li s'a oferit ca agent actoral și ca unealtă de răsbunări rsonale, până când târgul s'a făcut. Lucrul odată terminat aici „acasă”, lu început stăruințele pe la București. Șolo a mers treaba mai anevoe. Șoptele avea omul, dar nulitatea sa t de vizibilă nu i prea făcea bune rvicii. A trebuit să se facă din nou minteli „de acasă”. Iar ca să-și justifice noile solicitări față de proteguitii săi, era necesar să anticipeze amite probe de vrednicie... electorală.

Și atunci omul nostru „pornește la drum” și colindă satele de rând, încercând prin cunoscuta i frazeologie demagogică să câștige aderenți „partidului.” Oricând ai fi călătorit undeva, nu se putea să nu dai în tren peste dascălul din Mândruloc.

— Ce faci pe aici?
— Organizez partidul!
— Dar școala?
— ...

Școala bineînțeles că rămânea teafară în locul unde fusese zidită, dar — pe când dascălul „organiza” partidul — elevii sporiau rândurile analfabeților.

În drumul ascensiunii lui N. C. spre scaunul de revizor, jinduit de el cu a tătă lăcomie, mai era o piedecă destul de serioasă. Acest scaun era atunci ocupat de un om încărunit în muncă onestă în serviciul școlii și cam de 365 de ori mai priceput decât N. C. Dar pofta grandomanului de „a ajunge” cu ori ce preț („patima ardoarei”, cum ar spune el), a înlăturat și acest obstacol. Niște uneltiri bine plasate, nu puteau să nu aibă trecere la descendenții fanarioților. Și omul încărunit la datorie, drept răsplătă a muncii și priceperii sale într'o bună zi se pomenește gonit dela postul său și din orașul în care se statornicise și în care își consumase tinerețea în serviciul școlii românești. Pentru ce? Numai pentru că N. C. poftia să aibă el acest loc!

Așa a ajuns N. C. revizor școlar la Arad. El nu s'a gândit câtuși de puțin: 1) că numai nulitățile inconștiente dau năvală fără nici o pudoare la locuri ce nu-s de nasul lor („Prostul, dacă n'ar fi și fudul, n'ar avea haz”); 2) că omul de valoare nu se îmbulzește, nu se oferă el însuși la locuri de cinste, ci așteaptă cu modestie să fie recunoscut și chemat de alții la conducere; 3) în sfârșit, că este josnic și scârboș ca prin uneltiri perfide să sapi groapă altuia, numai pentru ca să-i iai tu locul; — mai ales când acel altul este colegul tău, care nu numai că nu ți a făcut nici un rău, dar te-a coplesit de binefaceri și te-a ridicat din obscuritate, și care pe deasupra este de sute de ori mai priceput și mai vrednic decât tine pentru locul la care râvnești! A-i cere lui N. Cristea astfel de gânduri, ar însemna a-i cere un efort de care el este incapabil. Faptele lui ni-l arată așa cum este el în realitate. Frazeologia lui plină de gol nu poate induce în eroare pe cei ce văd clar și nu poate câștiga decât pe cei de o seamă cu el. Măsura valorii lui, precum și mobilul acțiunilor lui sunt atât de străvezii!

IV.

După ce am văzut pe ce căi și cu ce mijloace a ajuns N. C. în postul de revizor școlar — și mai târziu, utilizând același metode, a dat bruzna și la inspectorat — să vedem acum, activitatea lui în aceste funcțiuni.

Grija permanentă a lui N. C. a fost să loviască mereu pe cei ce nu aprobau ținuta lui și nu-l serviau în sco-

purile sale și în tendința de a politiciana școala; pe când problemele de adevărat interes pentru școală erau lăsate să se innămoliască în cea mai lăbărțată neorânduială. Și este foarte explicabil. Cum s'ar putea aștepta dela un om inferior să aibă vederi largi, judecată dreaptă și solitudine pentru interesele obștești, când el nu pentru aceste interese ci pentru cele ale sale s'a căfărat la conducere?

Astfel în timpul debandadei ce stăpâna școala județului nostru pe vremea când N. C. era revizor și apoi inspector, s'au putut constata lucruri și stări foarte ciudate, caracteristice „ideologiei” sale. Din cele multe, reținem aci câteva la întâmplare:

1. Pentru unul și același post didactic erau numite în același timp câte 2 persoane și se plăteau 2 lefi. În satul Ignești, de pildă, Ministerul la 1 Septembrie 1928 numise învățător pe A. Ghițulescu. În același timp și la același post N. C. — ca inspector — „numește” și el pe G. Popoviciu. Și cu toate că numai unul din cei doi muncia de fapt la școală, totuși leafă primiau amândoi. (Procedura pentru sancționarea acestui abuz este în curs). La alte școale, dimpotrivă, câte un post era lăsat vreme îndelungată fără învățător și elevii fără instrucție.

(Vă urma).

Citiți și Răspândiți
„Românul”

Stiri diferite

Foaia voinicului. La 16 Martie a.c. a apărui la Cluj „Foaia voinicului“. Abonamentul pe un an este 100 Lei. Redacția și administrația este la Cluj în strada Regina Maria No. 36. Ziarul apare săptămânal și cum am constatat din primul său număr cuprinde un material bogat și plin de învățăminte morale și practice pentru tinerii voinici. Felicităm pe noul confrate și îi urăm viață lungă.

Nouile monede metalice.

Nouile monede metalice au fost puse în circulație și în orașul nostru. Noile piese de câte 5 și 20 lei au o înfățișare și o execuție frumoasă, purtând ambele pe fața efigia Regelui Mihai I.

Pe celalaltă față însă, piesele de 5 lei au stema țării, iar cele de 20 lei o horă formată din patru țărance simbol al unirii tuturor provinciilor românești.

Piesele de 5 lei au diametru de 21 mm. și 3.5 grame greutate iar cele de 20 lei un diametru de 27 mm. și 7.5 grame greutate. Marginea amândurora este zimțuită iar culoarea galbenă arămie.

Odată cu punerea în circulație a noilor monede metalice Banca Națională a României și sucursalele ei din întreaga țară vor începe retragerea din circulație a biletelor de 5 și 10 lei. Retragerea însă se va face treptat așa că aceste bilete rămân valabile.

Ministerul de finanțe a luat decizie azi ca toți contribuabilii cărora li s'au drestă acte de contravenție cari dacă până la 1 Aprilie vor fi plătit impozitele aferente sînt dispensați de amenda prevăzută în procesul respectiv.

Comisiunea pentru întocmirea proiectului de lege al chirilor.

D. Voicu Nițescu Ministerul Justiției hotărât să rezolve cât mai urgent problema prelungirii contractului de închiriere, a numit o comisiune care să întocmească noul proiect de lege al regimului chirilor. Din comisiune fac parte dr. Emil Hațagaș vicepreședinte al Camerii, Gh. Crișan, P. Simonetti, Theodor Iacobescu și C. Juca deputați Simion Nemes și I. Pascu senatori, C. Rătescu, C. Lupu și D. Cihodaru consilieri dela Curtea de Casație, Aurel Garoescu directorul general al afacerilor judiciare din ministerul de justiție și C. Decusarăe dela ministerul de justiție.

Dictatorul Spaniei a murit. Din ziarul străine aflăm că la 16 cor a înțecat din viață le Paris Primo de Rivero fostul dictator al Spaniei murind în apoplexie. Nu de mult, acum două luni, de când a fost înlăturat dela cărmă țării fiind în locuit printr'un guvern constituțional. Această situație l-a deprimat și l-a ținut într'o stare spirituală agitată cece îi apropiase sfârșitul.

La concursul internațional de coafori, ținut la Arad, Duminică la 17 cor a participat și d. fost ministru Trancu Iași. Premiul întâi, o cupă de argint dată de orașul Arad, a fost decernat frizerului Ardelean Gh. din București. S'au dat premii și diferiților frizeri din țară

Germania cumpără porumb din România, aflăm din ziarul „Patria“ că reprezentanții unor mari case de import de cereale din Germania au sosit în țara noastră spre a face importante cumpărături de porumb.

Reprezentanții firmelor importatoare germane vor trata cu direcțiunea Regiei autonome C.F.R. închirierea magazinelor căilor noastre ferate pentru depozitarea porumbului cumpărat pentru a fi depozitat intrucât înainte de încărcarea în vagoane va fi curățit. După informații reprezentanții acestor soc. de import germane ar fi și încheiat până acum importante tranzacțiuni de porumb pe piețele românești.

Prin acest cumpărături, disponibilitățile de porumb din recolta anului trecut găsesc plasament. Aceste tranzacțiuni vor contribui la urcarea prețului porumbului pe piețele noastre fapt care va aduce mari înlesniri agricultorilor noștri.

Târgul din Șepreus. Aflăm din Monitorul Oficial din 14 Martie a.c. că Ministerul de industrie prin decisiunea No. 26992 din 8 Martie 1930 a aprobat înființarea unui târg anual de vite și mărfuri în comuna Șepreus din jud. Arad cum și schimbările lor târgurilor anuale existente de cari vor funcționa la următoarele date. Adecă înainte cu o săptămână de Duminică Floriilor românești, apoi în ziua st. Petru și Pavel și în ziua de sf. Dumitru iar dacă aceste zile vor cădea Duminică se va ținea Vineri.

ROMÂNIA.
Comitetul Școlar Județean Arad.
Nr. 751/1930.

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 30 Aprilie 1930 ora 10, se va ține licitațiune publică, în localul Prefecturii Județului Arad, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construirea localurilor de școale din material lemnos și anume în comunele Săturău, Budești Ociu, Mermesti, Groși, Colonia Avram Iancu, și Colonia Zărandul-nou, câte un edificiu cu una sală de învățământ și una locuință învățătoarească, (2 camere, 1 bucătărie, 1 cameră și un antreu), iar în comunele Lazuri și Avram Iancu câte un edificiu cu două sale de învățământ și una locuință învățătoarească. Licitațiunea se va ține în conformitate cu Legea Contabilității publice (Art. 88-110) și condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice și cu oferte închise și sigilate, pe cari concurenții le vor înainta Comitetului școlar județean în ziua licitației la începerea licitației.

Amatorii odată cu ofertele, însă separat (nu în plic) vor prezenta recepția asupra garanției provizorie de 6% a sumei oferite și depuse la Administrația Financiară diu Arad în numele sau efecte de Stat.

Ofertele se vor înainta separat pentru fiecare școală.

Planurile, devizele și condițiunile relative la aceste lucrări, se pot vedea în biroul Comitetului școlar județean, la Prefectura județului, camera 43 în zilele de lucru ora 11—13.

p. Prefect, Secretar
Dr. Lazar (ss) V. Spătaru (ss)

Societate Anonimă Industrială
Arad-Brad
(S.I.A.B.I.)

Convocare

la adunarea generală ordinară

Acționarii Societății sunt convocați la adunarea generală ordinară ce se va ține în Arad la sediul societății Bv. Regele Ferdinand No. 4. etajul II. în ziua de 12 Aprilie 1930 ora 14.

Ordinea de zi va fi:

1. Constatarea numărului membrilor prezenți.
2. Raportul Consiliului de Administrație și al cenzorilor.
3. Descărcarea de gestiune a Cons. de Administrație și a cenzorilor aprobarea bilanțului și împărțirea beneficiilor.
4. Alegerea comisiei cenzorilor.
5. Modificarea art. 1, 3, 9, 19, 21, 28, 29, 30 și 33 din Statute.
6. Aprobarea convenției cu C. F. R.

Vor putea lua parte la adunarea generală toți acționarii cari au depus acțiunile spre verificare, fie la Arad, fie la Budapesta, certificatele de depunere servind de legitimație.

Dnii acționari cari n'au depus acțiunile până azi, le vor putea depune până cel puțin cu 3 zile înainte de adunare.

Acționarul își exercită dreptul său de a discuta și vota în adunarea generală personal sau printr'un alt acționar ca mandatar al său, Mandatarul trebuie să semneze cu mână proprie mandatul său imputernicirea ce dă. În afară de mandatarii legali nimeni nu poate fi mandatar decât pentru o persoană. Mandatele sau imputernicirile de vot trebuie depuse la sediul societății cu cel puțin 5 zile înainte de data fixată pentru adunare.

Consiliul de Administrație.

ROMÂNIA.

Primăria Municipiului Arad
Serviciul Economic.
Nr. 7.211/1930.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că proximal târg regnicolar în orașul Arad se va începe cu ziua de 21 Martie și va dura 5 zile, adecă până la 25 Martie 1930.

În ziua de 21 Martie se va ținea târg de vite cu copite crepate și cai, în ziua de 22 Martie se va ținea târg de mărfuri și de cai, iar în ziua de 23, 24 și 25 Martie se va ținea exclusiv târg de mărfuri.

Președintele Comisiunei Interimare: Secretar general:
ss. Dr. C. Luțai. ss. Olariu
Pentru conformitate:
Șeful Serviciului economic:
Indescifrabil.

Nr. 364/1930.

Primăria comunei Seleuș

Publicațiune

Primăria comunei Seleuș în ziua de 25 Aprilie la orele 10 a. m. ține licitație publică cu oferte închise pentru edificarea unei case în pădurea comunei situată în hotarul comunei Ineu.

Condițiunile se pot vedea la Primăria comunei Seleuș.

Vadiul este 4000 Lei.
Seleuș. 14 Martie 1930.

Primăria.

Regatul României.
Prefectura Județului Arad
Serviciul Financiar și Economic
No. 7824/1930.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică Comisiunea Interimară jud. în Art. 58 al Legii drumurilor din a aprobat înființarea cotelor adiționale pentru drumuri, hotărând totodată xarea lor în modul următor:

5% pe veniturile proprietăților agricole,
5% pe veniturile proprietăților ditate.

5% pe veniturile comerciale industriale,

1% din profesioni și ocupațiuni impuse la alte impozite.

1% pe veniturile rezultate din lori imobiliare.

0.5% asupra salariilor.

De sub aceste cote adiționale mit următoarele scuturi:

a). Cele prevăzute prin Legea murilor.

b). Funcționarii județeni și nali.

Arad, la 18 Martie 1930.

p. Prefect: p. Șeful serviciului
ss. Dr. Lazar ss. Pfeilmayr

No. 220/1930.

Primăria comunei Mădăraș

Publicațiune.

Primăria Minișel publică licitație publică cu termen redus, pentru vânzarea unui taur neap de reproducție.

Licitația va avea loc în ziua de 9 Aprilie ora 9 în piața comunei Minișel.

În caz dacă licitația primă ar nu avea fără rezultat, se va licita din tot acolo în ziua de 15 Aprilie ora 9.

Prețul de strigare este 4900.— Minișel, la 12 Martie 1930.

Prim

Fleștecare înărb Români credință către Patrie, Troi Partidul N.-fărănesc intră roata volnicilor.

Abonații ziarului nostru cu stăruință rugați a plăti abonamentul. Costul abonamentului se va trimite pe adresa administrației ziarului.

La „Lăptăria Agricultorilor“

Arad, Str. A. Mureșianu

să poate căpăta unt de calitate
Lei 160.— kgl. Cascaval
leider 60.— Lei. La comerț
prețuri favorabile.

Citiți și răspândiți

„Românul“